

Latweefchu Awises.

Ar augstas Geweschanas = Cummissiones sianu un nowehleschanu.

Nr. 6. Zettortdeena 9tā Bewrata 1828.

Pag', apdohma to taggad wehl,
Tad pehz tew ne buhs warren schehl.

Al — s kirspehlē, fur, paldeews Deewam, wehl retti fo no saglu-darbeem dsird, faimes wihram Lambertam tahs nelabbas dohmas nah-fuschas, no funga rias ahtri un bes puhlina fo pelnites, jeb tur pastarpam fahdus feekus lab-bibas pasagt. Gesahkumā wihram gan bail bijis, woi no Deewa, kas wissu reds, woi no ta kauna, kas winnam, ja to peedsihtu, fastees; bet drihs ta launa fahriba jo sippa palifkusi pahr to firds-bailibu, un winsch to eedabbatu saglu darbu daudskahrt padarrijis. Patlabban gohdigi zil-weli to nomannidami fungam to irr sunnamu darrifschī, un ta tad usraugs to garrnadsi ahtri nokehris un atweddis funga preefschā. Labs fungs to blehdi tikkai apdraudejis, lai tahdu darbu wairs ne darritu, un tad irr tas to no fewis atraidjis. Bet Lambertam irr tahds schehlums usgahjis par to kaunu, kurrā winsch kluis, ka tas, ne fur ne warredams aprint, lainā eesehdees, dsillā esarā eebrauzis un tur Deewam schehl pats noslihzinajees. Woi ne warretu wirf winna kappa-sihmi, kas ahrkap-sehta redsama, zitteem, kas us blehau zelleem dohdahs, par mahzibu, tohs wahrdus list:

Pag', apdohma to taggad wehl,
Tad pehz tew ne buhs warren schehl?

....r.

No wahzu awise him.

Weenai frohdsineezei Pranzoschu semmē pee-dsunne 21mā Nowembera isgahjuschā gaddā 4 dehli reiße, kas wissi 4 svehtu kristibū dabbujuschi. Winna tikkai 2 stundes ar winneem firge, un treschā deenā atkal warreja eet pee sa-weem mahju-darbeem.

W — r.

Pagahjuschā wassarā Englenderu semmē weenā widdus gabbalā, leels un bahrgs weesulis pa-zehlees, kas weenā deenā no juhra nahjis, wissu fo tik ahsnehme rahwe lihds. Pee ta gahse weens lohti sils un bees vadebbefis sippu leetu us leelu laufa gabbalu. Ka ta wehtra pahrgahjusi, laudis eet to laufu apfattitees, eeraudsijuschi weenu beesu plehwi tur kā apseggu us wirsu gul-lam. Peegahjuschī tee atrohd weenu pusspehdu beesu dekki tik no filku ifreem. Schee par juhras wirsu-peldebadī tappuschi no ta weesula rauti us augschu, un kā schim tas spehks mittejees, tee nokrituschi us to laufa gabbalu, kas jo treknaks zaur to tappis.

B — t.

K r i h t a m a f a i t e
irr breefniga slimmiba. Kas no tahs sagrahbts, tohp pa starpam nejauschī pee semmes gahsts un raustihts. Puttes winnam mettahs preefsch muttes un ihfschki farwelfahs pirkstu starpā. Gan tohp tē wissadas sahles kā prettineezes flawetas, tomehr irr tahs pawissam geldigas un spehzigas — bihbotes, jeb wihbohtnes faknes *) (Beyfus; Rad. Artemisiae vulgaris), zaur kurrahn, pehz wahsemmes Awisu apleezi-naschanas, jau dauids zilweli dseedinati un glahbti. Rudden, 2 neddelas preefsch jeb or-ridsan pehz Mifkeleem, tohp tahs minnetas faknes israftas un nofallotas. Us bruhfeschani tohp tik tee sihki, saptigi faknu schubburini, un no tahs resnas tik tahs mihfistas, misainas mallinas nemtas. Tahs faknes zeeta firds tohp, kā nederrama un nespehziga atmesta nohst. Kas

*) Weetahm tohp tahs gan zittadi faultas; no Dundsfineekeem: Bihbanta faknes.

nonemts, tohp ehnâ schahwehts, un kad labbi
 faschuis, fausâ weetâ glabbahts. Gaddahs nu
 kahds nelaimigs, kas no frihtamas kaites tohp
 mohzibts, tad nemm no tahn schahwetahm bih-
 botu faknehm, fabers tahs ittin sinalki un dohdi
 peeauguscam zilwekam — kad winsch jau man-
 na, ka dabbuhs krist — pilnu teh-karrota
 wehrtu ar plahnu, rendenu allu dsert un suht
 winnu us gultu. Nofegts, winsch nu stipri
 fwihdihs. Patlabban lai wehl dserr plahnu,
 rendenu allu; bet pawissam lai sargahs, ka ne
 dabbu aufstiumu, kamehr fwihst. Kad tee fweedri
 jaw nogahjuschi, tad gehrb winnai baltu, fa-
 filditu freklu, un taws slimmais warr nu zeltees.
 Treschâ un festâ deenâ dohd tam slimmais atkal
 no ta pascha pulvera un darri ar winnu tapat,
 ka pirmâ deenâ. Behrnam un pußauguscam
 dohd jo mas no ta pulvera, ka pats prohti.

— o —

Karsch prett puhki.

Kam laudis skreen un pulzejahs,
 Zaur garrahm elahm pakledsahs?
 Woi Rohdus *) sagrimist uggunis leesmâs?
 Kä wehtra zellahs trohksnu breefmas,
 Us staltu sirgu brunneneekb
 Te jahi ka lauschu waldineeks!
 Un pakkal wedd, dihwaina leeta!
 Tee leelu svehru schinni weetâ.
 Kä puhkis winsch gan parahdahs,
 Ar rihles platimumu pahrleeku;
 Ar bailehm wissi usstattahs
 To svehru un to brunneneeku.

2.

Un simkahrtigas balsis kann:
 Woi seelu puhki redseet gan,
 Kas lehpus, gannus muns irr rihjis?
 Re! kas prett winnu karrâ bijis!
 Gan dauds preeskch winna gribbeja
 To nokaut stiprâ kaufchanâ,
 Ne weenu atpakkal reds noblam;
 Echo drohshu lai mehs gohdaht sahkom!

*) Salla un pilsehts, kas taggadın Turku semmei peev-
der.

Us klohsteri *) tad wissi eet,
 Kur Zahna karrotaji walda,
 Lai winni teiz, ko gudri schleet,
 Pee brunneneeku teefas galda.

3.

Lad parahdahs preeskch meistera
 Las jaunellis pasemmiba,
 Pulks lauschu kleegdams pakkal speeschahs,
 To ehku pildidams un greeschahs,
 „Es darrju, ta esahk tas,
 „Kä brunneneekam peenahkahs;
 „Las puhkis, kas bij semmes mohkas,
 „Gull nolauts te no mannas rohkas.
 „Nu zellineekam zelsch irr tihrs;
 „Lai ganni drohschi gamma laukâ,
 „Un deewabihigs zetta wihrs
 „Lai eet, kur basniza to fauka.“

4.

Lam Leelskungs teiz ar bahrsibu:
 „Kä warrenais gan darrjis tu,
 „To drohscha firds irr wihra rohta,
 „Tu rahdijis, ka ta tew dohta.
 „Bet kas wisswairak peenahkahs,
 „Lam, kas preeskch Kristu karrojahs,
 „Un puschehts irr ar krusta sihmi?“ —
 Wiss' nobahlahs or baidu gihmi. —
 Bet tas ar jaulu drohschibu
 Sew klannahs pasarkanâ waigâ:
 „Lam klausit buhs, to atsishstu,
 „Lä ween winsch gohda zeenigs staiga!“

5.

„„Schö bausli, dehls, tu pahrkahpis
 „„Kä nebehoneeks, falk meisteris,
 „„Kas wisseem aisleegts bija glihschi,
 „„Lam pretti darrjis essi tihsci!“ —
 — „Rungs, klausit, pirms gribb' noteefahrt!“
 Lä atbild winsch ar gudru prahrt:
 „Pehz likkumeem es darrjht schkittu,
 „Kad es us puhki drohschi krittu;
 „Ne aplam polsiä eestrehju,
 „Prett tahdu niknu svehru lautees,
 „Ar sapraschan' un gudribu
 „Es zerreju no breefmahni rautees.“

*) Schee brunneneeki, kas vebz Zahna ta Kristitaja, Zahna brunneneeki nosautti tappe, dihwoja wezzids laitès kohpâ, weenâ leela ar augstî muibri apzeetinata ehkâ ieb klohsteri. Winni karrojahs ar ween prett Turkeem un zitteem nefrisiteem — un teem bija aisleegts, laulibâ dihwoht. Weens meisteris pahr winneem walija, kueram teem bija japatlausa efsch wissahm leetahm.

6.

„Gau peezi muhsu brahlisch,
 „Gan gohda kahrtas zeenigi,
 „Par drohschi kritte nahwes warrâ,
 „Tad leedsi tu, eet tahdâ karrâ.
 „Bet flumimiba man firdi grausch
 „Un karra kahrums prahrtu lausch,
 „Fr paschâ sapni, nakti klußâ,
 „No kauschanas man ne bij duffa,
 „Kad jauna rihta gaismina
 „Man fluddinaja jaunas behdas,
 „Tad firds, eeksch leela ihgnuma,
 „Ur zihnischanas raisehm ehdahs.“

7.

„Un pats pee fewim fazziju:
 „Kas gohda jaunu, wezzaku?
 „Ko darrija tee warrenaji,
 „Ko flawe tautu singetaji?
 „Ko zehle augstâ gohdibâ
 „Ta tumfcha elka tizziba?
 „Tee pestija no svehru mohlahm
 „To pasaule ar stiprahm rohkahm,
 „Tee kahwe lauwus breesmigus,
 „Un ehrmu svehrus kehdës likke,
 „No breesmahn glahbe zilvekus,
 „Neds assins taipihts no teem tilke.“

8.

„Woi Turkî ween irr zeenigi,
 „Ka prett teem farro krisitti?
 „Woi til prett elkeem ween buhs kautees?
 „Fr pasaule us mums warr lautes!
 „Mums buhs no wissahm gruhtibahm
 „To glahbt ar stiprahm rohzinahm,
 „Bet gudriba lai walda prahrtu
 „Un williba stahw spehkam klahtu!
 — „Ta weentulis es runnaju,
 „Un nikna svehra pehdas dñnnu,
 „Tad schahwabs man zaur prahtmu,
 „Es preezigs fauzu: Nu es finnu!“

(Turplikum wateat.)

Teefas fluddinachanas.

Kad tas zaur augstahn pauehleschanahn, kas jau agraki islaistas, bahrgi aisleegts tappis, ka kristig deeneestneeki ne buhs pee Schihdeem deeneht eet, tomehr schi pauehleschanas ne tohp wissur weeki likta, un daschias scheit dihwodamas Schihdu pamihlijes wehl allaschin kristigus laudis sawâ deenestä nem, tad tas pehz teem no jauna scheit atnahkusehem prekschaksteem wissbahrgaki tohp aisleegts un no Felgawas polizeies teefas wisseem par sunnachanu tohp fluddinahs: ka

ne weenam Schihdam ne mas ne buhs kristigus deenesta laudis turreht, bet ja tomehr kautkahds eedrohschinatohs, schai peenunnetai pauehleschanai — kas zaur issbungoschanu un fluddinachanu eeksch awischm, ka scheitan noteek, wisseem irr sunnama darrita tappusi — ne pauehleschanu paklaufht, tad tas schihdu eedishwotais, kas kristigus deenestneekus turr, neween ar strahpi no 50 rubeleem Banko naudas, teem schehlastibas nammeem par labbu, taps apliks, bet arridsan tee schahdâ wihsé us deenestu faderreti kristigi deenesta laudis pehz leetu atrachanas woi ar peenahkamu meefas strahpi bes pazeeschanas taps pahrmahziti, woi arridsan us fescheem mehnescuem darbanammâ taps likti.

Felgawâ 24ta Janwara 1828.

(S. W.) Polizeimeisters, podpolkovnik Friebe.
 (Nr. 190.) Süktehrs G. Bowien.

Us pauehleschanu tahs Keiserifikas Gohdibas, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsis u. t. i. pr., no Palanges pagasta teefas zaur scho fluddinachanu tohp sunnams darrihts, ka teem, kam buhtu kahdas taifnas präffschanas pee tahs mantas ta nomirruscha Palanges fainneeka Kasimiria Meschka no Schibbeniku zeema, lihds 25tu Merza mehnescua deenu s. g. pee schihs pagasta teefas buhs peeteiktees; un ka pehz schi nolikta laika neweens ar sawahm präffschahanum taps wairs peenemts un dsirdehts.

Palanges pagasta teesa 2trâ Wevrara mehnescua deenâ 1828ka godda.

Us pauehleschanu, Carl Meyberg, pagasta teefas frihweris.

Us pauehleschanu tahs Kursemmes Kambara waldischanas tohp no Dohbeles pagasta teefas wissi tee, kas tahs pee Krohna Naudischu muisschas peederrigas Masa-Bulleraggu mahjas us renti nemt gribb, zaur scho fluddinachanu aizinati, tas ima, iota un 17ta Wevrara schinni gaddâ pee schihs pagasta teefas peeteiktees.

Dohbeles pagasta teesa 14ta Janwara 1828.

C. Blumenfeld, pagasta wezzakais.

(Nr. 37.) L. W. Ewers, teefas frihweris.

Wissi tee, kam kahdas taifnas präffschanas pee tanespehzibas dehl no fainneeka buhschanas nolikta Wihlfeles fainneeka Enninga Kahrla dohma turreht, tohp no schihs pagasta teefas usaizinati, lihds 3schu Merza mehnescua deenu schinni gaddâ pee schihs pagasta teefas atsanklees, jo pehz nolikta laika ne weens wairs ne taps peenemts. Ko buhs wehrâ nemt.

Wihlfeles pagasta teesa 16ta Janwara 1828.

† † † Bundseneel, pagasta wezzakais.

(Nr. 1.) J. C. Salpius, pagasta teefas frihweris.

No schih's Bramberges pagasta teesas wissi parradu dwejji ta Lipstumuischias nomirruscha fainneeka Sillards Janna, ta islikta fainneeka Muzzineeka unta Bramberges fainneeka Puttrina, kusch sawas mahjas pats atdewis un konkursi gribbejis, — tohp aizinati, few eeksch to starpu no 2 mehnescchein ar sawahm parradu prasschanahm un flaidrahm peerahdischanahm wisswehlaki lihds 8tu Merza schi gadda sché meldetees. Zittadi neweens wairs netaps klausichts.

Arridsan sché tohp sinnams darrihts, fa tanní 6tā Bewrara eeksch Bramberges Puttriu un Lipstumuischias Muzzineeku mahjahn taps uhtrope turreta.

Krohaa Bramberges pagasta teesa 8tā Janwara 1828.

Skudre Indrikis, pagasta wezzakais.
Janischewsky, teesas frihveris.

Pehz Wezsaules pagasta teesas spreeduma teek wissi, kam taisnas parradu prasschanas pee to Wezsaules fainneeku Likwerten Berin Krist, kas sawas mahjas inventarium truhkuma dehl pats atdewis, un par kurra mantu konkurse nolikta, usaizinati, lai wisswehlaki lihds gtu Merza mehnescchein 1828 pee schih's pagasta teesas preekeizahs. Wezsaules pagasta teesa tota Janwara 1828.

(S. W.) † † † Valsal Behrtul, pagasta wezzakais.
(Nr. 37.) J. Rousset, pagasta teesas frihveris.

Zittas fluddinachanas.

Eeksch Kalnamuischias, 4 juhdse no Felgawas, un winnas peezahm lohpumuischahm wissas flauzamas gohwis no Fahneem 1828 us renti taps isdohtas par tahdahn norunna schanahm, fa tee gan warr ar meern buht. Kam tihk, tee wairak sinnu dabbuhs no I tähhs muischias waldischanas.

* * * * *

Eekengrahwes muischá eeksch Schlpils Kirsphehles ap Fahneem 1828 tschettri frohgi, kas us leelzelteem gull, us renti isdohdam; arridsan mohdere schanu turpatt war dabbuht. Par tahm norunna schanahm pee muischias waldischanas jaapeeteizahs.

* * * * *

Eeksch Kuksches dsimtēmuischias us Fahneem 1828 tähhs flauzamas gohwis us renti woi us rehkinumü taps isdohtas.

Weens labpräktig's waggare, kas 6 jeb wairak gaddus irr eeksch ta anniatu pastahwigs, un par sawas labbas usweschanas no teem kungeem attestates ware parahdiht, no scheem Fahneem 1828ta gadda ware labbu deenestibü Kursemme usnemt. — Pee ta Auffessor von Fölkersahm Felgawā Sallas eelā Nr. 86 wissu sinnaschanu warr dabbuht.

Naudas, labbibas un prezzi turgus us plazzi. Rihgē tanní 6tā Bewrara 1828.

	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.	Sudraba naudā.	Rb.	Kp.
3 rubli 71 kap. papihru naudas geldeja	I —			I pohds kannepu . . . tappe malkahs ar	—	70
5 — papihru naudas . . . —	I 35			I — linnu labbakas surtes — —	I	—
I jauns dahlderis	I 33			I — — fluktakas surtes — —	—	75
I puhrs rudsu . . . . . tappe malkahs ar	I 90			I — tabaka . . . . . —	—	68
I — kweeschu . . . . . —	I 20			I — dselses . . . . . —	—	70
I — meeschu . . . . . —	I 70			I — sveesta . . . . . —	I	50
I — meeschu = putraimus	I 90			I muzza silku, preeschu muzzā — —	I	6
I — ausu . . . . . —	I 50			I — — wihschnu muzzā — —	I	6
I — kweeschu = miltu . . . . . —	I 50			I — farkanas fahls — —	I	25
I — bihdeletu rudsu = miltu	I 30			I — rupjas leddainas fahls — —	I	5
I — rupju rudsu = miltu	I 90			I — rupjas baltas fahls — —	I	450
I — sinnu . . . . . —	I 85			I — smalkas fahls . . . . . —	I	4
I — linnu = fehklas . . . . . —	I 50			50 grashī irr warra jeb papihres rublis un warra nauda stahw ar papihres naudu weenā malka.	—	—
I — kannepu = fehklas . . . . . —	I 90					
I — kimmnu . . . . . —	I 90					

I s t z u d r u c k e n e r l a u b t.

Im Namen der Civiloberverwaltung der Ostseeprovinzen: G. D. Braunschweig, Censor.
No. 56.